

6. СУЧАСНИЙ СТАН ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**І.І. Васьковська,
О.А. Коваль**

Національний університет харчових технологій

Продукти української виноробної галузі завжди відзначалися як вітчизняними, так і іноземними експертами та споживачами, адже виноробство в Україні є добре розвиненою галуззю промисловості з давніми традиціями.

Згідно даних з Виноградного кадастру – інформаційної бази про господарську організацію виноградарства, затвердженого від 25.06.2010, в Україні виділено (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим): 9 виноградарських зон (макрозон), які є основою для сорторайонування, і 46 природно-виноградарських районів (мікрозон). Територіально найбільше розповсюдження виноградарство як галузь отримало

на півдні України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області) і в західному регіоні (Закарпаття), на долю яких припадає 53607,8 га виноградних насаджень.

Що стосується Закарпаття, то регіон має достатній природно-кліматичний потенціал, придатний для розвитку промислового виноградарства та всі можливості для досягнення високих економічних показників вирощування винограду, відповідно до вищезгаданого Виноградного кадастру, в даному регіоні нараховується 12 природно-виноградарських районів (мікрозон) з великими площами виноградників у тому числі в плодоносному віці.

Виноробство на Закарпатті є одним з традиційних занять місцевого населення, багато закарпатських вин можна спробувати тільки безпосередньо на Закарпатті, де існує цілий культ вина зі своїми особливостями і ритуалом споживання. Одна з популярних у туристів локацій - знайомство із закарпатським вином у погребях місцевих майстрів цієї справи.

Для того щоб показати досягнення виноробства у Закарпатській області і популяризувати цей вид діяльності організують винні фестивалі, що притягують відвідувачів з усієї України та з-за кордону. За даними «Турінформ Закарпаття» щороку на винні фестивалі приїжджає близько 150 тисяч туристів.

Сьогодні Закарпаття, маючи у своєму розпорядженні великі туристичні можливості та ресурси, організовує різні тематичні тури по мікрорегіонах, пов'язаних з культурою вирощування винограду і виробництвом вина. У програму винного туристичного шляху Закарпаття входить екскурсія про історію виноробства та виноградарства, що містить численні легенди про вина та особливості культури їх споживання, проживання в замських садибах, участь у мальовничому і яскравому святкуванні збору нового врожаю винограду а також різні дегустації та традиційні сувеніри.

Також тут успішно діє підприємство «Чизай». Його виробнича інфраструктура складає близько 5 гектарів території. Історія зберегла відомості, що вина з урочища Чизай колись завойовували серця європейської знаті.

Станом на сьогодні продукція успішно поставляється до Чехії, Росії, США, Ізраїлю. З традиційних білих вин тут наявні "Совіньон", "Шардоне", з червоних – "Мерло", "Сапераві", "Каберне". За ініціативою підприємства «Чизай» було внесено виноробні регіони України до відповідного реєстру США, що дозволяє українським виноробним підприємствам експортувати до цієї держави власну продукцію, зокрема столові сортові та марочні вина.

Але останнім часом, більшість виноробних підприємств Закарпаття, за виключенням деяких спільних підприємств з інвестиційним капіталом, (як торгова марка «Чизай»), – державні, ледве зводять кінці з кінцями, навіть сумісно надаючи послуги в туристичній галузі. На сьогоднішній день можна констатувати, що ситуація виноградарсько – виноробної галузі Закарпатської області досить важка, адже маючи чи не найкращі умови для вирощування винограду, не мають фінансової можливості. Аби виростити 1га винограду

потрібно витратити близько 120 тис.\$, виноробство перебуває у серйозній фінансовій кризі.

Виходом з кризи виноробної галузі Закарпаття може стати приватизація збанкрутілих підприємств, залучення потенційних інвесторів. Щоб відродити імідж Закарпаття як виноробної області для ефективнішого функціонування виноградарства та виноробства, необхідна розробка та ухвалення загальної концепції розвитку виноградарсько-виноробної галузі, створення на її базі науково обґрунтованих довгострокових програм розвитку розсаджування та сорторайонування з урахуванням вимог Світової Організації Торгівлі. Інший економічний шлях – повна переробка сировини. Зокрема з виноградних кісточок (до 25% від маси виноградних вижимок) виробляють олію для лікування і профілактики захворювань. Має антисептичні, імуностимулюючі властивості, зміцнює стінки судин, перешкоджає утворенню тромбів, зменшує запальні процеси в судинах. Лікувальну дію олії виноградних кісточок використовують у профілактиці та лікуванні захворювань серця і судин: атеросклерозі, тромбозі, гіпертонії, ішемічної хвороби серця, інсультів, інфарктів, серцевої недостатності, варикозі, при лікуванні травної системи, гормонозалежних пухлин, косметології тощо. Це відмінне джерело для лікувально-профілактичного харчування.

Література:

1. Виноградний кадастр України, Режим доступу: <http://eurowine.com.ua/tmp/kadastr/index.php> - Дата звернення: 29.07.2015.

2. Державна служба статистики України, Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Дата звернення: 29.07.2015.

3. «Турінформ Закарпаття», Режим доступу: <http://tourinform.org.ua/> Дата звернення: 29.07.2015.

4. Открытие рынка США для украинских столовых сортовых и марочных вин // Укрвинпром, Режим доступу: <http://www.ukrvinprom.ua/index.php?lng=1&cont=info&wid=1133> - Дата звернення: 29.07.2015.

5.«ВСЕ ПРО ЗАКАРПАТТЯ», Режим доступу: <http://all-zakarpattya.net/ZIres.html> - Дата звернення: 29.07.2015. .